

Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016

2016 dccc 6

RHAN 3

FFURFLENNI TRETH, YMHOLIADAU AC ASESIADAU

PENNOD 7

[^{F1}RHYDDHAD] YN ACHOS ASESIAD GORMODOL NEU DRETH A ORDALWYD

Diwygiadau Testunol

- F1** Gair yn Rhn. 5 Pnd. 7 pennawd wedi ei amnewid (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017 \(anaw 1\)](#), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 21**; O.S. 2018/34, ergl. 3

Addasiadau (ddim yn newid testun)

- C1** [Rhn. 3 Pnd. 7](#) cymhwyswyd (gydag addasiadau) (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017 \(anaw 1\)](#), a. 81(2)(3), **Atod. 6 para. 14(2)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- C2** [Rhn. 3 Pnd. 7](#) cymhwyswyd (gydag addasiadau) (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017 \(anaw 1\)](#), **aa. 48(3)**, 81(2)(3); O.S. 2018/34, ergl. 3

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016, PENNOD 7. (See end of Document for details)

Asesiad dwbl

62 Hawlio ymwarded yn achos asesiad dwbl

Caiff person sy'n credu bod treth ddatganoledig wedi ei hasesu ar y person hwnnw fwy nag unwaith mewn perthynas â'r un mater wneud hawliad i ACC am ymwarded rhag unrhyw dreth a godir ddwywaith.

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** A. 62 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 194(2)**
I2 A. 62 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/33, ergl. 3**

Treth a ordalwyd etc.

63 Hawlio [^{F2}rhyddhad] rhag treth a ordalwyd etc.

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys—
- (a) pan fo person wedi talu swm o dreth ddatganoledig ond yn credu nad oedd y dreth ddatganoledig i'w chodi arno, neu
- (b) pan aseswyd bod swm o dreth ddatganoledig i'w godi ar berson, neu pan fo dyfarniad [^{F3}ACC] wedi ei wneud bod swm o dreth ddatganoledig i'w godi ar berson, ond bod y person yn credu na ddylid codi'r dreth ddatganoledig arno.
- (2) Caiff y person wneud hawliad i ACC ad-dalu'r swm neu [^{F4}ollwng y swm].
- (3) Pan fo'r adran hon yn gymwys, nid yw ACC yn rhwym i roi [^{F5}rhyddhad] ac eithrio fel y darperir yn y Rhan hon neu drwy neu o dan unrhyw un neu ragor o ddarpariaethau eraill [^{F6}Deddfau Trethi Cymru].
- (4) At ddibenion yr adran hon ac adrannau [^{F7}63A] i 81, trinnir swm a delir gan un person ar ran person arall fel swm a dalwyd gan y person arall.

Diwygiadau Testunol

- F2** Gair yn a. 63 pennawd wedi ei amnewid (1.4.2018) gan **Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), Atod. 23 para. 23(e); O.S. 2018/34, ergl. 3**
- F3** Gair yn a. 63(1)(b) wedi ei fewnosod (1.4.2018) yn rhinwedd **Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), Atod. 23 para. 23(a); O.S. 2018/34, ergl. 3**
- F4** Geiriau yn a. 63(2) wedi eu hamnewid (1.4.2018) gan **Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), Atod. 23 para. 23(b); O.S. 2018/34, ergl. 3**
- F5** Geiriau yn a. 63(3) wedi eu hamnewid (1.4.2018) gan **Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), Atod. 23 para. 23(c)(i); O.S. 2018/34, ergl. 3**
- F6** Geiriau yn a. 63(3) wedi eu hamnewid (1.4.2018) gan **Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), Atod. 23 para. 23(c)(ii); O.S. 2018/34, ergl. 3**
- F7** Gair yn a. 63(4) wedi ei amnewid (1.4.2018) gan **Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), Atod. 23 para. 23(d); O.S. 2018/34, ergl. 3**

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** A. 63 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 194\(2\)](#)
I4 A. 63 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/33](#), [ergl. 3](#)

[^{F8}63A Hawlio rhyddhad mewn cysylltiad â threth trafodiadau tir: rheoliadau yn peidio â chael effaith

- (1) Os yw—
- yn rhinwedd adran 26(2) o DTTT, y bandiau treth a'r cyfraddau treth a bennir mewn rheoliadau a wrthodir yn gymwys i drafodiad trethadwy, a
  - o ganlyniad, swm y dreth trafodiadau tir sydd i'w godi mewn cysylltiad â'r trafodiad yn fwy na'r swm a fyddai wedi bod i'w godi fel arall,
- caiff y prynwr yn y trafodiad wneud hawliad i ACC am ollwng neu ad-dalu'r swm o dreth trafodiadau tir na fyddai wedi bod i'w godi pe na bai'r rheoliadau a wrthodir wedi eu gwneud.
- (2) Pan fo ACC yn penderfynu rhoi effaith i hawliad o dan is-adran (1) rhaid iddo hefyd ollwng neu ad-dalu unrhyw gosb neu log sy'n perthyn i'r swm o dreth a ollyngir neu a ad-delir.
- (3) Mae unrhyw gosb neu log yn perthyn i swm o dreth at y diben hwn i'r graddau—
- y mae i'w phriodoli neu i'w briodoli i'r swm, a
  - na fyddid wedi mynd iddo oni bai am gymhwyso'r bandiau treth a'r cyfraddau treth a bennir yn y rheoliadau a wrthodir i'r trafodiad o dan sylw.
- (4) Rhaid i hawliad o dan is-adran (1) gael ei wneud cyn diwedd y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â'r hwyraf o—
- y dyddiad y mae'r rheoliadau a wrthodir yn peidio â chael effaith, neu
  - dyddiad ffeilio ffurflen dreth sy'n cynnwys asesiad o'r dreth sydd i'w chodi a gyfrifir gan ddefnyddio'r bandiau treth a'r cyfraddau treth a bennir yn y rheoliadau a wrthodir.
- (5) Mae hawliad o dan is-adran (1) i'w drin fel pe bai'n ddiwygiad a wneir o dan adran 41 i'r asesiad o'r dreth sydd i'w chodi sydd wedi ei gynnwys mewn ffurflen dreth.
- (6) Yn yr adran hon—
- mae i "rheoliadau a wrthodir" ("*rejected regulations*") yr ystyr a roddir gan adran 26(1)(a) o DTTT;
- mae i "trafodiad trethadwy" ("*chargeable transaction*") yr ystyr a roddir gan adran 17 o'r Ddeddf honno.]

Diwygiadau Testunol

- F8** A. 63A wedi ei fewnosod (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017](#) (anaw 1), a. 81(2)(3), [Atod. 23 para. 24](#); O.S. 2018/34, [ergl. 3](#)

Cyfoethogi anghyfiawn

64 [F⁹Gwrthod hawliadau am ryddhad oherwydd cyfoethogi anghyfiawn]

Nid oes angen i ACC roi effaith i hawliad am [F¹⁰ryddhad] a wneir o dan adran 63 [F¹¹neu 63A] pe byddai ad-dalu neu [F¹²ollwng y] swm yn cyfoethogi'r hawlydd yn annheg, neu i'r graddau y byddai'n gwneud hynny.

Diwygiadau Testunol

- F9** A. 64 pennawd wedi ei amnewid (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017 \(anaw 1\)](#), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 25(2)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F10** Gair yn a. 64 wedi ei amnewid (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017 \(anaw 1\)](#), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 25(1)(b)(i)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F11** Geiriau yn a. 64 wedi eu fewnosod (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017 \(anaw 1\)](#), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 25(1)(a)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F12** Geiriau yn a. 64 wedi eu hamnewid (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017 \(anaw 1\)](#), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 25(1)(b)(ii)**; O.S. 2018/34, ergl. 3

Addasiadau (ddim yn newid testun)

- C3** A. 64 addaswyd (1.4.2018) gan [Rheoliadau Casglu a Rheoli Trethi \(Trefniadau Talu'n Ôl\) \(Cymru\) 2018 \(O.S. 2018/88\)](#), rhlau. 1(2), 3

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** A. 64 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 194\(2\)](#)
- I6** A. 64 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/33](#), **ergl. 3**

65 **Cyfoethogi anghyfiawn: darpariaeth bellach**

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys—
  - (a) pan fo swm a dalwyd ar ffurf treth ddatganoledig a fyddai (ar wahân i adran 64) i'w ad-dalu i unrhyw berson (“y trethdalwr”) neu [F¹³i'w ollwng], a
  - (b) pan fo holl gost neu ran o gost talu'r swm hwnnw i ACC wedi ei hysgwyddo, at ddibenion ymarferol, gan berson heblaw'r trethdalwr.
- (2) Pan fo, mewn achos y mae'r adran hon yn gymwys iddo, golled neu niwed wedi dod i ran y trethdalwr, neu y gallai colled neu niwed ddod i'w ran, o ganlyniad i ragdybiaethau anghywir a wnaed yn achos y trethdalwr am y ffordd y mae unrhyw ddarpariaethau yn ymwneud â threth ddatganoledig yn gweithredu, mae'r golled honno i'w diystyru neu'r niwed hwnnw i'w ddiystyru, ac eithrio i raddau'r swm sydd wedi ei feintio, wrth wneud unrhyw ddyfarniad—
  - (a) o ba un a fyddai neu i ba raddau y byddai ad-dalu swm i'r trethdalwr neu [F¹⁴ollwng y swm] yn cyfoethogi'r trethdalwr, neu
  - (b) o ba un a fyddai neu i ba raddau y byddai unrhyw gyfoethogiad o ran y trethdalwr yn annheg.
- (3) Yn is-adran (2) ystyr “y swm sydd wedi ei feintio” yw'r swm (os o gwbl) y mae'r trethdalwr yn dangos ei fod y swm a fyddai'n digolledu'r trethdalwr yn briodol am

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016, PENNOD 7. (See end of Document for details)

golled neu niwed y dengys y trethdalwr iddo ddod i ran y trethdalwr yn sgil gwneud y rhagdybiaethau anghywir.

- (4) Mae'r cyfeiriad yn is-adran (2) at ddarpariaethau sy'n ymwneud â threth ddatganoledig yn gyfeiriad at unrhyw ddarpariaethau—
- (a) mewn unrhyw ddeddfiad neu [F15 ddeddfwriaeth uniongyrchol [F16 a gymathwyd]] (boed mewn grym o hyd ai peidio) sy'n berthnasol i'r dreth ddatganoledig neu i unrhyw fater sy'n gysylltiedig â hi, neu
- (b) mewn unrhyw hysbysiad a gyhoeddir gan ACC o dan neu at ddibenion unrhyw ddeddfiad o'r fath.

Diwygiadau Testunol

- F13** Geiriau yn a. 65(1)(a) wedi eu hamnewid (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017](#) (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 26(a)**; O.S. 2018/34, [ergl. 3](#)
- F14** Geiriau yn a. 65(2)(a) wedi eu hamnewid (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017](#) (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 26(b)**; O.S. 2018/34, [ergl. 3](#)
- F15** Geiriau yn a. 65(4)(a) wedi eu hamnewid (31.12.2020) gan [Rheoliadau Deddfau Trethi Cymru \(Diwygiadau Amrywiol\) \(Ymadael â'r UE\) 2019](#) (O.S. 2019/833), rhlau. 1(2), **5(3)**; 2020 c. 1, **Atod. 5 para. 1(1)**
- F16** Geiriau yn a. 65(4)(a) wedi eu hamnewid (1.1.2024) gan [Rheoliadau Deddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir \(Dirymu a Diwygio\) 2023](#) (Diwygiadau Canlyniadol) (Cymru) 2023 (O.S. 2023/1332), rhlau. 1(2), **4**

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** A. 65 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 194(2)**
- I8** A. 65 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/33](#), [ergl. 3](#)

66 Cyfoethogi anghyfiawn: trefniadau talu'n ôl

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth drwy reoliadau i drefniadau talu'n ôl a wneir gan unrhyw berson gael eu diystyru at ddibenion adran 64 ac eithrio pan fo'r trefniadau—
- (a) yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth a gaiff ei rhagnodi gan y rheoliadau, a
- (b) wedi eu cefnogi gan unrhyw ymrwymadau i gydymffurfio â darpariaethau'r trefniadau ag y bo'n ofynnol eu rhoi i ACC yn ôl y rheoliadau.
- (2) Yn yr adran hon, ystyr “trefniadau talu'n ôl” yw unrhyw drefniadau at ddibenion hawliad o dan adran 63 [F17 neu 63A]—
- (a) a wneir gan unrhyw berson at ddiben sicrhau na chaiff y person ei gyfoethogi'n annheg yn sgil ad-dalu neu [F18 ollwng] unrhyw swm yn unol â'r hawliad, a
- (b) sy'n darparu ar gyfer talu'n ôl i bersonau sydd at ddibenion ymarferol wedi ysgwyddo holl gost neu ran o gost y taliad gwreiddiol o'r swm hwnnw i ACC.
- (3) Mae'r ddarpariaeth a gaiff ei rhagnodi drwy reoliadau o dan yr adran hon ar gyfer ei chynnwys mewn trefniadau talu'n ôl yn cynnwys yn benodol—
- (a) darpariaeth sy'n gwneud taliad yn ôl o'r math a ddarperir ar ei gyfer yn y trefniadau yn ofynnol o fewn unrhyw gyfnod ar ôl yr ad-daliad y mae'n ymwneud ag ef a bennir yn y rheoliadau;

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016, PENNOD 7. (See end of Document for details)

- (b) darpariaeth ar gyfer ad-dalu symiau i ACC pan na fo'r symiau hynny yn cael eu talu'n ôl yn unol â'r trefniadau;
  - (c) darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol bod llog a delir gan ACC ar unrhyw swm a ad-delir ganddo i'w drin yn yr un ffordd â'r swm hwnnw at ddibenion unrhyw ofyniad o dan y trefniadau i dalu personau yn ôl neu i ad-dalu ACC;
  - (d) darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol bod unrhyw gofnodion sy'n ymwneud â dilyn y trefniadau a ddisgrifir yn y rheoliadau yn cael eu cadw a'u darparu i ACC.
- (4) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon osod rhwymedigaethau ar bersonau a bennir yn y rheoliadau—
- (a) i wneud yr ad-daliadau i ACC y mae'n ofynnol iddynt eu gwneud yn unol ag unrhyw ddarpariaethau sydd wedi eu cynnwys mewn unrhyw drefniadau talu'n ôl yn rhinwedd is-adran (3)(b) neu (c);
  - (b) i gydymffurfio ag unrhyw ofynion sydd wedi eu cynnwys mewn unrhyw drefniadau o'r fath yn rhinwedd is-adran (3)(d).
- (5) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon wneud darpariaeth ynghylch ym mha ffurf a modd, a phryd, y mae ymrwymadau i'w rhoi i ACC yn unol â'r rheoliadau a chaiff unrhyw ddarpariaeth o'r fath ganiatáu i ACC benderfynu ynghylch y materion hynny yn unol â'r rheoliadau.
- (6) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon wneud darpariaeth ynghylch cosbau pan fo person yn torri rhwymedigaeth a osodir yn rhinwedd is-adran (4).
- (7) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth yn benodol—
- (a) ynghylch yr amgylchiadau pan gyfyd rhwymedigaeth i gosb;
  - (b) ynghylch symiau cosbau;
  - (c) ar gyfer cosbau penodedig, cosbau dyddiol a chosbau a gyfrifir drwy gyfeirio at symiau'r ad-daliadau y byddai'r person wedi bod yn agored i'w gwneud i ACC pe byddai'r rhwymedigaeth wedi ei thorri;
  - (d) ynghylch y weithdrefn ar gyfer asesu cosbau;
  - (e) ynghylch adolygiadau o gosbau neu apelau yn eu herbyn;
  - (f) ynghylch gorfodi cosbau.
- (8) Ond ni chaiff y rheoliadau greu troseddau.
- (9) Caiff rheoliadau a wneir yn rhinwedd is-adran (6) ddiwygio unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys y Ddeddf hon).
- (10) Nid yw rheoliadau a wneir felly yn gymwys i fethiant sy'n dechrau cyn y diwrnod y daw'r rheoliadau i rym.

Diwygiadau Testunol

- F17** Geiriau yn a. 66(2) wedi eu mewnosod (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017](#) (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 27(a)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F18** Gair yn a. 66 wedi ei amnewid (1.4.2018) gan [Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig \(Cymru\) 2017](#) (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 27(b)**; O.S. 2018/34, ergl. 3

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** A. 66 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 194(2)**

110 A. 66 mewn grym ar 18.10.2017 gan O.S. 2017/954, **ergl. 2**

Seiliau eraill dros wrthod hawliadau

67 **Achosion pan na fo angen i ACC roi effaith i hawliad**

- (1) Nid oes angen i ACC roi effaith i hawliad am ^[F19]ryddhad] a wneir o dan adran 63 os yw'r hawliad yn dod o fewn achos a ddisgrifir yn yr adran hon, neu i'r graddau y mae'n gwneud hynny.
- (2) Achos 1 yw pan fo'r swm o dreth ddatganoledig a dalwyd, neu sy'n agored i'w dalu, yn ormodol oherwydd—
  - (a) camgymeriad mewn hawliad ^[F20]neu ddewis], neu
  - (b) camgymeriad o ran gwneud ^[F21]hawliad neu ddewis, neu fetu â gwneud hawliad neu ddewis].

^[F22](2A) Yn is-adran (2), ystyr “dewis” yw dewis a wneir o dan baragraff 3, 5 neu 12 o Atodlen 15 i DTTT (rhyddhadau sy'n ymwneud â thai cymdeithasol).]

- (3) Achos 2 yw pan fo'r hawlydd yn gallu ceisio ^[F23]rhyddhad] drwy gymryd camau eraill o dan y Rhan hon, neu pan fydd yn gallu gwneud hynny.
- (4) Achos 3 yw—
  - (a) pan allai'r hawlydd fod wedi ceisio ^[F24]rhyddhad] drwy gymryd camau o'r fath o fewn cyfnod sydd wedi dod i ben erbyn hyn, a
  - (b) pan wyddai'r hawlydd neu pan ddylai'n rhesymol fod wedi gwybod, cyn diwedd y cyfnod hwnnw, bod ^[F24]rhyddhad] o'r fath ar gael.
- (5) Achos 4 yw pan wneir yr hawliad ar seiliau—
  - (a) sydd wedi eu rhoi gerbron y tribiwnlys yn ystod apêl gan yr hawlydd sy'n ymwneud â'r swm a dalwyd neu'r swm sy'n agored i'w dalu, neu
  - (b) sydd wedi eu rhoi gerbron ACC yn ystod adolygiad gan yr hawlydd sy'n ymwneud â'r swm a dalwyd neu'r swm sy'n agored i'w dalu, sy'n cael ei drin fel pe bai wedi ei ddyfarnu gan y tribiwnlys yn rhinwedd adran 184.
- (6) Achos 5 yw pan wyddai'r hawlydd, neu pan ddylai'n rhesymol fod wedi gwybod, am y seiliau ar gyfer yr hawliad cyn y diweddaraf o'r canlynol—
  - (a) y diwrnod pan ddyfarnodd y tribiwnlys ynghylch apêl berthnasol y gellid bod wedi cyflwyno'r sail fel rhan ohoni (neu'r dyddiad y mae i'w thrin fel pe bai wedi ei dyfarnu felly);
  - (b) y diwrnod pan dynnodd yr hawlydd apêl berthnasol i'r tribiwnlys yn ôl;
  - (c) diwedd y cyfnod pan oedd gan yr hawlydd hawl i wneud apêl berthnasol i'r tribiwnlys.
- (7) Yn is-adran (6), ystyr “apêl berthnasol” yw apêl gan yr hawlydd sy'n ymwneud â'r swm a dalwyd neu'r swm sy'n agored i'w dalu.
- (8) Achos 6 yw pan dalwyd y swm o dan sylw neu pan fo'n agored i'w dalu—
  - (a) o ganlyniad i achos sy'n gorfodi talu'r swm hwnnw a ddygwyd yn erbyn yr hawlydd gan ACC, neu
  - (b) yn unol â chytundeb rhwng yr hawlydd ac ACC sy'n setlo achos o'r fath.
- (9) Achos 7 yw—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016, PENNOD 7. (See end of Document for details)

- (a) pan fo'r swm a dalwyd, neu'r swm sy'n agored i'w dalu, yn ormodol oherwydd camgymeriad wrth gyfrifo rhwymedigaeth yr hawlydd i dreth ddatganoledig, a
  - (b) pan wnaed y camgymeriad oherwydd bod rhwymedigaeth wedi ei chyfrifo yn unol â'r arfer a oedd yn bodoli'n gyffredinol ar y pryd.
- (10) Nid yw achos 7 yn gymwys pan fo'r swm a dalwyd, neu'r swm sy'n agored i'w dalu, yn dreth ddatganoledig sydd wedi ei chodi'n groes i gyfraith yr UE.
- (11) At ddibenion is-adran (10), caiff swm o dreth ddatganoledig ei chodi'n groes i gyfraith yr UE^{F25}...—
- (a) [^{F26}os yw'r dreth ddatganoledig a godir, yn yr amgylchiadau o dan sylw, yn groes i'r darpariaethau] sy'n ymwneud â rhydd symudiad nwyddau, personau, gwasanaethau a chyfalaf yn Nheilau II a IV o Ran 3 o'r Cytuniad ar Weithrediad yr Undeb Ewropeaidd, [^{F27}a]
  - [^{F28}(b) os yw'r hawliau a roddir gan y darpariaethau hynny, ar yr adeg y codir y dreth, yn cael eu cydnabod ac ar gael mewn cyfraith ddomestig yn rhinwedd Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (p. 16) neu unrhyw ddarpariaeth a wneir o dan y Ddeddf honno.]
- [^{F29}(12) Achos 8 yw—
- (a) pan wneir yr hawliad mewn cysylltiad â swm o dreth gwarediadau tirlenwi, a
  - (b) pan na fo swm o dreth gwarediadau tirlenwi y mae'n ofynnol i'r hawlydd ei dalu wedi ei dalu.]

Diwygiadau Testunol

- F19** Gair yn a. 67 wedi ei amnewid (1.4.2018) gan Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 28(a)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F20** Geiriau yn a. 67(2)(a) wedi eu mewnosod (1.4.2018) gan Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 28(b)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F21** Geiriau yn a. 67(2)(b) wedi eu mewnosod (1.4.2018) gan Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 28(c)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F22** A. 67(2A) wedi ei fewnosod (1.4.2018) gan Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 28(d)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F23** Gair yn a. 67(3) wedi ei amnewid (1.4.2018) gan Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 28(e)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F24** Geiriau yn a. 67(4) wedi eu hamnewid (1.4.2018) gan Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017 (anaw 1), a. 81(2)(3), **Atod. 23 para. 28(f)**; O.S. 2018/34, ergl. 3
- F25** Geiriau yn a. 67(11) wedi eu hepgor (31.12.2020) yn rhinwedd Rheoliadau Deddfau Trethi Cymru (Diwygiadau Amrywiol) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/833), rhllau. 1(2), **5(4)(a)**; 2020 c. 1, Atod. 5 para. 1(1)
- F26** Geiriau yn a. 67(11)(a) wedi eu hamnewid (31.12.2020) gan Rheoliadau Deddfau Trethi Cymru (Diwygiadau Amrywiol) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/833), rhllau. 1(2), **5(4)(b)**; 2020 c. 1, Atod. 5 para. 1(1)
- F27** Gair yn a. 67(11) wedi ei amnewid (31.12.2020) gan Rheoliadau Deddfau Trethi Cymru (Diwygiadau Amrywiol) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/833), rhllau. 1(2), **5(4)(c)**; 2020 c. 1, Atod. 5 para. 1(1)
- F28** A. 67(11)(b) wedi ei amnewid (31.12.2020) gan Rheoliadau Deddfau Trethi Cymru (Diwygiadau Amrywiol) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/833), rhllau. 1(2), **5(4)(d)**; 2020 c. 1, Atod. 5 para. 1(1)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016, PENNOD 7. (See end of Document for details)

F29 A. 67(12) wedi ei fewnosod (1.4.2018) gan Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017 (anaw 3), **aa. 45**, 97(2); O.S. 2018/35, **ergl. 3**

Gwybodaeth Cychwyn

I11 A. 67 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 194(2)**

I12 A. 67 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/33, **ergl. 3**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016, PENNOD 7.